

**UNIVERSITATEA DE STUDII POLITICE ȘI
ECONOMICE EUROPENE
„CONSTANTIN STERE”**

MANUALUL CALITĂȚII

APROBAT
la ședința Senatului
USPEE ”Constantin Stere”
Proces-verbal Nr. 2 din 3 octombrie 2013
Președintele Senatului
Prof. univ., dr.hab. în drept
Avornic Gheorghe

Chișinău 2013

Cuprins

Introducere	5
1. Cadrul general.....	7
1.1. Scopul și domeniile de aplicare	7
1.2. Documente de referință și acte normative	7
1.3. Specificări terminologice	7
1.4. Abrevieri	9
1.5. Administrarea manualului.....	9
2. Prezentarea USPEE „C.Stere”.....	10
2.1. Organizarea USPEE „C.Stere”	10
2.1.1. Oferta educațională	11
2.1.2. Centrul de cercetare științifică	12
2.1.3. Școala doctorală	13
2.2. Managementul universității	14
2.3. Misiunea USPEE „C.Stere”.....	15
2.4. Organizarea procesului didactic și de cercetare	16
2.4.1. Orientări strategice și operaționale	16
2.4.2. Organizarea desfășurării procesului didactic	17
2.4.3. Resursele de învățare	17
2.4.4. Programe de practică de specialitate și cercetare	17
2.4.5. Dimensionarea timpului afectat studiului asistat și celui individual în cadrul studiilor de licență	18
2.4.6. Studiile de masterat	18
3. Sistemul de management al calității în USPEE „C.Stere”	18
3.1. Organizarea sistemului de asigurare a calității	18
3.2. Coordonatele sistemului de asigurare a calității	20
3.3.1. Generalități	21
3.3.2. Corpul didactic	22
3.3.2.1. Calitatea activității didactice	22
3.3.2.2. Activitatea de cercetare științifică	23
3.3.4 Implementarea sistemului de bune practici în activitatea de evaluare a calității	24
3.4. Implementarea Sistemului de Management al Calității	24
3.4.1. Proceduri și documente utilizate în managementul calității în USPEE „C.Stere”.....	24
3.4.2. Controlul documentelor și înregistrărilor	25

3.4.3. Analiza calității activității în USPEE „C.Stere”	25
3.4.3.1. Datele de intrare ale analizei	26
3.4.3.2. Datele de ieșire ale analizei	26
3.5. Monitorizarea calității activității în USPEE „C.Stere”	26
USPEE „C.Stere” identifică și planifică metode adecvate de monitorizare, măsurare, analiză și îmbunătățire pentru:	26
3.5.1. Auditul intern	27
3.5.2. Monitorizarea și măsurarea proceselor și produsului.....	27
3.5.2.1. Controlul produsului neconform	28
3.5.2.2. Analiza datelor	28
3.5.3. Îmbunătățire	29
3.5.3.1. Îmbunătățire continuă	29
3.5.3.2. Acțiuni corective	29
3.5.3.3. Acțiuni preventive	29
4. Evaluarea calității actului educațional	30
4.1. Organizarea sistemului de evaluare a calității actului educațional	30
4.1.1. Generalități	30
4.1.2. Componentele sistemului de evaluare internă a calității actului educațional	31
4.1.3. Fișa disciplinei	31
4.1.4. Evaluarea practicii de specialitate	31
4.1.5. Îndrumarea studenților și evaluarea calității lucrărilor de absolvire a stagiului universitar	31
4.2. Evaluarea studenților	32
4.2.1. Generalități	32
4.2.2. Drepturi și obligații ale studenților	33
4.2.3. Sistemul creditelor transferabile	34
4.3. Evaluarea corpului didactic	34
4.3.1. Generalități	34
4.3.2. Formele de evaluare a corpului didactic	34
4.3.3. Evaluarea corpului didactic efectuată de studenți	35
5. Achiziții și furnizare de servicii către studenți	37
5.1. Patrimoniul universității	37
5.2. Serviciile de bibliotecă.....	37
5.3. Dotarea cu tehnica de calcul	38
6. Resurse umane	39

6.1. Personalul didactic	39
6.2. Personalul de conducere și administrativ.....	39
6.3. Motivarea personalului	39
7. Transparența în actul educațional	40
7.1. Informații privind admiterea	40
7.2. Informarea studenților / masteranzilor	40
8. Relațiile USPEE „C.Stere” cu mediul universitar și cel socio-economic	41
8.1. Activitatea de cercetare	41
8.2. Relațiile USPEE „C.Stere” cu alte entități: priorități cu impact asupra procesului de învățământ	42
ANEXE	
Anexa 1	
LISTA PROCEDURILOR DE SISTEM ȘI OPERAȚIONALE ÎN SISTEMUL DE EVALUAREA ȘI ASIGURARE A CALITĂȚII	
Anexa 2	
LISTA FORMULARELOR	

Introducere

Integrarea europeană în domeniul educației pretinde în mod explicit introducerea sistemelor de management al calității în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova, fiind menite să asigure o compatibilitate a calității prestației universitare, un sistem de valori și practici armonizate care să condiționeze creșterea încrederii între universitățile aflate în colaborare, crearea unui cadru adecvat unei competiții corecte atât pe plan național, cât și pe plan internațional, precum și crearea condițiilor de atingere a finalității majore a învățământului superior - formarea unor specialiști de calitate pentru economia națională și internațională.

Prezentul manual al calității are ca scop dezvoltarea și punerea în aplicare a unui sistem performant și viabil al calității învățământului superior desfășurat în Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” (în continuare – USPEE „C.Stere”), abordându-l ca un „proces”, prin care USPEE „C.Stere” identifică activitățile prin care se realizează serviciile specifice oferite de universitate și resursele necesare în acest scop.

Atractivitatea și competitivitatea unei universități nu se mai pot asigura fără preocupări explicite și sistematice pentru calitate. Tradiționala convingere după care calitatea activităților dintr-o universitate se asigură oarecum de la sine nu mai este capabilă să susțină o universitate competitivă. Universitățile care contează astăzi cu adevărat în competiția internațională a cercetării științifice, calificărilor acordate și serviciilor către mediul inconjurător și-au dezvoltat de mult mecanisme interioare de evaluare și promovare a calității.

În USPEE „C.Stere”, încă din 2010 au existat preocupări pentru dezvoltarea de astfel de mecanisme în cadrul unui efort făcut de cadrele didactice de a implementa practici existente în Uniunea Europeană și SUA, cu sprijinul unei reglementări legale. Senatul USPEE „C.Stere” a adoptat reglementări interne de consolidare a calității, care au vizat studiile de nivel, licență, master, studiile de doctorat, concursurile pentru posturi didactice, consultarea studenților și altele.

Este nevoie și la USPEE „C.Stere” de o acțiune explicită și sistematică pentru asigurarea calității și, prin aceasta, pentru mărirea atractivității și competitivității universității. Această acțiune trebuie, însă, să fie naturală (și nu birocratică), competentă (și nu superficială), parte a unui învățământ performant (și nu o încărcare inutilă a programului său). De aceea, s-au propus spre aprobare Consiliului de Administrație și Senatului USPEE „C.Stere” o nouă abordare a asigurării calității și o organizare a serviciilor responsabile. Asigurarea calității învățământului superior în condițiile sporirii competenței produselor, ale extinderii piețelor și, de fapt, ale globalizării, este un obiectiv major al USPEE „C.Stere”.

În cadrul procesului de învățământ și al vieții universitare, studenții sunt beneficiarii direcți ai serviciilor educaționale; opiniile lor sunt luate în considerare pentru evaluarea și perfecționarea activității din Universitate

Abordarea procesuală presupune, în consecință, realizarea unei hărți a proceselor și managementul acestora, precum și identificarea interacțiunilor, ceea ce permite:

- înțelegerea cerințelor și satisfacerea acestora;
- măsurarea performanțelor și eficacitatea procesului;
- îmbunătățirea permanentă a proceselor pe baza valorilor obiective.

Manualul se aplică pentru ansamblul proceselor identificate în universitate, pe care trebuie să le descrie într-o dinamică continuă de îmbunătățire și cu respectarea normelor legale și procedurale în vigoare.

Misiunea Consiliului pentru Asigurarea Calității este de a crea un Sistem de Management al Calității bazat pe o politică și pe proceduri care să permită asigurarea calității, evaluarea și îmbunătățirea continuă a calității.

În vederea realizării misiunii universității, a fost elaborat un program de politici privind calitatea, în care sunt prezentate scopurile și obiectivele programelor de învățământ, proiectarea, organizarea și conținutul curriculei pentru ansamblul disciplinelor, metodologia de evaluare a rezultatelor, strategia de implementare a unui management performant al calității etc.

De asemenea, au fost organizate și sunt funcționale comisii de evaluare internă și asigurarea calității atât la nivelul fiecărei facultăți, cât și la nivelul întregii universități, precum și o comisie de audit intern, care realizează periodic auditarea sistemului de management al calității în cadrul USPEE „C.Stere”.

Consiliul pentru Asigurarea și Evaluarea Calității a stabilit principalele direcții de acțiune definitorii pentru conceperea și implementarea unui sistem de management al calității care să conducă la îmbunătățirea continuă a procesului didactic din universitate, dublat de conceperea de proceduri de evaluare a activităților de cercetare științifică.

Consiliul elaborează proceduri de evaluare a cadrelor didactice de către studenți, de evaluare a activităților didactice și de evaluare a specializărilor universitare și postuniversitare în concordanță cu noile cerințe ale pieței muncii. Elaborarea unui sistem de monitorizare a calității, bazat pe proceduri de evaluare a departamentelor, inclusiv a activităților personalului nedidactic, va permite formularea unor concluzii și a unor propuneri conducerii Universității. Planificarea și coordonarea activităților de evaluare periodică și dezvoltarea competențelor în domeniul asigurării calității pentru personalul universitar și promovarea unei culturi pro-calitate în Universitate sunt obiective strategice impuse de edificarea unei societăți a cunoașterii.

1. Cadrul general

1.1. Scop și domeniu de aplicare

Sistemul de management al calității (SMC) implementat și descris în prezentul Manual al Calității, asigură realizarea strategiei și obiectivelor USPEE „C.Stere” în domeniul calității.

Prin sistemul de management al calității adoptat, USPEE „C.Stere” urmărește generarea, dezvoltarea și consolidarea încrederii beneficiarilor actuali și potențiali, precum și a fiecărei părți interesate, în calitatea organizației și a serviciilor prestate de aceasta.

SMC adoptat și implementat acoperă cerințele standardele în domeniul calității și se aplică activităților didactice, de cercetare și de prestări servicii desfășurate în USPEE „C.Stere”.

1.2. Documente de referință și acte normative

- Legea învățământului, nr. 547/1995;
- Codul cu privire la știință și inovare a Republicii Moldova, nr.259/2004;
- Regulamentului privind organizarea și desfășurarea doctoratului și postdoctoratului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.173/2008;
- Metodologia de evaluare externă, standardele de referință și lista indicatorilor de performanță;
- Ghidul activităților de evaluare a calității programelor de studii universitare și a instituțiilor de învățământ superior;
- Carta USPEE „C.Stere”;
- regulamente și dispoziții ale Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare.

1.3. Specificări terminologice

Calitatea este ansamblul de caracteristici ale unui produs sau servicii care îi conferă aptitudinea de a satisface anumite necesități exprimate și implicite.

Asigurarea calității este ansamblul activităților planificate și sistematic implementate în cadrul sistemului calității pentru a furniza încrederea de a satisface cerințele de calitate față de un produs, serviciu. Asigurarea calității presupune *crearea încrederii clienților și celorlalți parteneri ai universității*, privind capacitatea și disponibilitatea instituției de a le satisface cerințele /așteptările, și capacitatea instituției de a demonstra conformitatea SMC intern cu standardele sau modelele acceptate.

Managementul calității reprezintă ansamblul activităților funcției generale de management, care determină politica în domeniul calității, obiectivele, responsabilitățile și care se implementează în cadrul sistemului calității. Managementul calității are ca scop principal orientarea spre performanță a instituției pe toate dimensiunile activității acesteia. El se bazează pe *un sistem de organizare internă*.

Sistemul calității poate fi definit ca ansamblul structurilor organizatorice, procedurilor, proceselor și resurselor necesare pentru implementarea managementului calității.

Politica în domeniul calității – obiective și orientări generale ale unei organizații în ceea ce privește calitatea așa cum sunt exprimate oficial de managementul de la nivelul cel mai înalt.

Sistem de management al calității – sistem prin care se orientează și se controlează o organizație în ceea ce privește calitatea.

Cerință – nevoie sau așteptare care este declarată, în general implicită sau obligatorie.

Controlul calității – tehnici operaționale utilizate pentru satisfacerea condițiilor referitoare la calitate.

Înregistrare – document prin care se declară rezultatele obținute sau furnizează dovezi ale activităților realizate.

Facultatea – unitatea funcțională de bază a Universității și are în componență una sau mai multe secții de specialitate. Facultatea se individualizează prin condițiile de admitere și de absolvire, prin programe de studiu și durata studiilor, și prin domenii de specializare. Facultatea cuprinde: personal didactic titular, studenți, cercetători științifici și proiectanți, personal didactic auxiliar și nedidactic. Facultatea este organizată și își desfășoară activitatea în temeiul Cartei Universitare, al regulamentelor Universității și al propriilor regulamente. Facultatea este condusă de Consiliul facultății, prezidat de Decan, și își elaborează propriul regulament prin care își asigură desfășurarea studiilor și cercetarea științifică.

Catedra – structură subordonată Universității sau, după caz, facultății, cuprinde personal didactic și, după caz, personal de cercetare și auxiliar, dintr-o disciplină sau o familie de discipline, are funcții didactice, de cercetare științifică și altele. Departamentul are un director, ales în condițiile legii, dispune de un consiliu și beneficiază de autonomie universitară în domeniile de competență. Departamentul poate organiza activități formative, în conformitate cu reglementările din Universitate. Înființarea unui departament precum și schimbarea denumirii acestuia se fac cu aprobarea Senatului.

Centrul de cercetare – structura care are ca obiectiv principal activitatea de cercetare științifică, și care a obținut statutul de centru printr-o procedură de acreditare internă. În USPEE „C.Stere” pot exista atât centre de cercetare proprii, cât și centre de cercetare constituite în cooperare cu alte instituții, conform legislației în vigoare. În centrul de cercetare se pot organiza programe sub forma studiilor de master, studii academice postuniversitare, cursuri de perfecționare postuniversitară, de formare continuă și conversie profesională, cu respectarea reglementărilor legale (și a Regulamentului de Organizare Interioară).

Laboratorul – structură în subordinea catedrelor, departamentelor sau centrelor de cercetare, care are în dotare instalații și echipamente dedicate unui program formativ și/sau de cercetare

științifică. Înființarea unui laborator este de competența catedrei, departamentului sau centrului de cercetare.

Planul de învățământ (curricula) - ansamblul activităților programate de instruire și evaluare, reunite într-o concepție unitară din punct de vedere al conținutului și al desfășurării lor în timp, în vederea formării unui specialist cu diplomă recunoscută. Acesta are două componente definitorii:

1. componenta formativă, care privește modul de distribuire a cunoștințelor (disciplina, pachete de discipline, module, specializări);

2. componenta temporală din punct de vedere al modului de planificare în timp a procesului de formare (săptămână, semestru, ciclu, perioadă totală de formare);

Calitatea educației – ansamblu de caracteristici ale unui program de studiu sau ale furnizorului acestuia, prin care sunt satisfăcute așteptările beneficiarilor direcți (studenți sau persoane adulte cuprinse într-o formă de educație permanentă) și indirecti (angajatorii, angajații, familiile beneficiarilor direcți, societatea în general) de servicii de educație, precum și cerințele standardelor de calitate.

Produsul universității este *competența și cunoașterea*, produse intangibile, furnizate societății sub următoarele forme :

- *Pregătirea de specialiști în domenii specifice* – transfer de competențe prin intermediul absolvenților/masteranzilor ;

- *Cercetare științifică fundamentală și aplicată, consultanță, expertiză*- lărgirea orizontului cunoașterii umane, transfer de competență către organizații ale mediului socio-economic, în scopul generării noului și creșterii competitivității;

- *Implicarea membrilor comunității academice în viața societății* – transfer de competență realizat prin implicarea directă în organisme ale comunității locale, regionale, naționale și internaționale.

1.4. Abrevieri

CAEC – Consiliul pentru Asigurarea și Evaluarea Calității

MC – Manualul Calității

SMC – Sistemul de Management al Calității

ME – Ministerul Educației

UE – Uniunea Europeană

1.5. Administrarea manualului

Manualul calității este un document revizuit periodic și ori de câte ori necesitățile o impun (schimbări de legislație, în structura organizației, îmbunătățiri, cerințe ale principalilor beneficiari etc).

Edițiile și reviziile Manualului calității sunt întocmite de CAEC și sunt aprobate de Senatul USPEE „C.Stere”.

Difuzarea Manualului calității se face în mod controlat de către CAEC care păstrează originalul și o copie de lucru. În USPEE „C.Stere” sunt distribuite numai copii controlate, iar difuzarea acestora în afara universității se face cu aprobarea Rectorului.

2. Prezentarea USPEE „C.Stere”

2.1. Organizarea USPEE „C.Stere”

USPEE „C.Stere” este o instituție particulară de învățământ superior și de cercetare, acreditată de Ministerul Educației, ca instituție de învățământ superior, parte a sistemului național de învățământ.

În decursul evoluției sale, USPEE „C.Stere” este succesoarea Institutului de Studii Politice și Relații Internaționale (ISPRI) fondat la 28 iulie 1997, cu numărul de înregistrare 105072339.

Institutul de Studii Politice și Relații Internaționale a fost acreditat în anul 2005 prin hotărârea Colegiului Ministerului Educației, Tineretului și Sportului al Republicii Moldova nr. 441 din 27 octombrie 2005 și publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 151-153 din 11 noiembrie 2005.

La 18 ianuarie 2007 Institutul de Studii Politice și Relații Internaționale a fost reorganizat în Universitatea de Studii Politice și Economice Europene înregistrată la Camera Înregistrării de Stat a Ministerului Dezvoltării Informaționale cu numărul MD 0058965.

Prin decizia Senatului din 24 februarie 2011 Universitatea de Studii Politice și Economice Europene poartă numele lui Constantin Stere – personalitate marcantă-jurist, om politic și scriitor, originar din județul Soroca, autor a unui număr impunător de lucrări din domeniul științelor juridice și politice.

Obiectivele și misiunea Universității de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere” (USPEE „C.Stere”) este de a organiza instruirea continuă universitară și de a efectua cercetări științifice pentru a contribui la implimentarea paradigmei tranziției democratice și concepției integrării europene a Republicii Moldova.

Universitatea organizează învățământ de zi și învățământ la distanță.

În cadrul USPEE „C.Stere” sunt organizate, în condițiile legii:

- studii de licență:

- de patru ani (Facultatea Drept, Facultate Relații Internaționale și Științe Politice, Facultatea Ecologie și Protecția Mediului);

- de trei ani (Facultatea de Științe Economice);

- studii masterale acreditate de patru și opt semestre, la toate specializările acreditate;

- studii de doctorat de trei ani, respectiv școală doctorală, la specializarea Drept.

2.1.1. Oferta educațională

USPEE „C.Stere” vine cu următoarele oferte educaționale:

Ciclul I (Licență), Învățământ cu frecvență de zi:

- Politologie;
- Relații Internaționale;
- Asistență socială;
- Educație civică;
- Contabilitate;
- Business și Administrare;
- Marketing și logistică;
- Finanțe și Bănci;
- Economie mondială și Relații Economice Internaționale;
- Economie generală;
- Management informațional;
- Informatică aplicată;
- Drept;
- Silvicultură și grădini publice;
- Turism.

Ciclul I (Licență), Învățământ cu frecvență redusă:

- Contabilitate;
- Marketing și Logistică;
- Economie Mondială și Relații Economice Internaționale.

Ciclul II (Master):

- Științe ale educației;
- Marketing și Logistică;
- Economie Mondială și Relații Economice Internaționale.

În temeiul autonomiei universitare, fiecare facultate poate organiza activități didactice pregătitoare pentru examenul de licență al studenților sau examen de absolvire, conform planurilor de învățământ și structurii anului universitar.

Universitatea poate înființa, în cadrul ei, noi facultăți și centre de cercetare și poate organiza filiale cu activitate de învățământ și cercetare, prin decizia Consiliului de Administrație, în condițiile legii.

2.1.2. Centrele de cercetare științifică

Activitatea didactică este indisolubil legată de activitatea de cercetare și inovare. Activitatea de cercetare științifică în USPEE „C.Stere” se desfășoară conform reglementărilor în vigoare, având în vedere strategia de cercetare științifică a universității pe termen lung și programele de cercetare științifică pe termen mediu și scurt ale fiecărei facultăți.

În conformitate cu libertatea academică și autonomia universitară, cu respectarea normelor de etică și deontologie profesională, cercetarea științifică este liberă de orice îngrădiri sau condiționări; prin intermediul strategiei de cercetare și direcțiile prioritare de cercetare adoptate, Universitatea promovează și susține excelența, interdisciplinaritatea și competiția în domeniul cercetării științifice.

Cercetarea se efectuează în cadrul institutelor de cercetare și inovare, în departamente, centre de cercetare și colective de cercetare. Activitatea de cercetare se realizează, în principal, de către corpul didactic. În cazul facultăților care dețin mecanisme complexe, în colective sunt angajați cercetători și tehnicieni care sunt salariați din resurse extrabugetare.

Activitatea de cercetare științifică este organizată în cadrul Departamentului Cercetare și Inovare care dispune de două secții: „Secția Managementul Activității de Cercetare” și „Secția Protecție și Valorificare a Lucrărilor Științifice”.

Departamentul Cercetare și Inovare este o structură tehnico-administrativă care asigură managementul activităților de cercetare și a proiectelor de cercetare-dezvoltare derulate de personalul instituției răspunzând optim cerințelor personalului implicat în cercetare. Funcționarea acestuia se realizează pe baza prezentului Regulament.

În cadrul Departamentului Cercetare și Inovare activează trei centre: „Centrul de Cercetări Științifice în domeniul Dreptului”, „Centrul de Cercetări Științifice în domeniul Relațiilor Internaționale și Științelor Politice”, „Centrul de Cercetări Științifice în domeniul Ecologiei și Protecției Mediului Înconjurător”.

Un membru al comunității academice (cadru didactic, cercetător, doctorand) face parte dintr-un singur centru de cercetare. Instituirea, evaluarea și ierarhizarea centrelor de cercetare se confirmă prin ordinul rectorului. Centrele de cercetare se dezvoltă și funcționează în regimul finanțării universitare. Pentru centrele de cercetare care au rezultate de excepție, configurează direcțiile de cercetare prioritare ale universității, senatul poate hotărî acordarea de sprijin material suplimentar pentru dezvoltarea acestora.

Universitatea poate înființa, pe perioadă determinată și pe proiecte, unități de cercetare distincte sub raportul bugetului de venituri și cheltuieli, cu aprobarea senatului universitar. Acestea sunt organizate astfel încât să asigure criteriile și standardele de calitate, să gestioneze în mod eficient activitățile de învățământ, cercetare, producție sau transfer cognitiv, tehnologic și să asigure sprijinul

administrativ adecvat membrilor comunității universitare. Conducerea acestor unități este asigurată de un director numit de rectorul universității.

În departamente sau centre de cercetare poate funcționa pe posturi distincte și personal de cercetare cu contract de muncă pe perioadă determinată sau nedeterminată.

2.1.3. Școala doctorală

USPEE „C.Stere” este acreditată pentru a organiza și desfășura studii doctorale la anumite profiluri și specialități științifice prevăzute în Anexa nr. 4 la Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activității de doctorat, regulament aprobat la ședința Senatului USPEE „C.Stere”.

La nivelul USPEE „C.Stere” funcționează Consiliul pentru studii de doctorat, comisie ce coordonează activitățile aferente organizării și desfășurării activității doctorale în domeniul dreptului.

Studiile doctorale se desfășoară la profilul „*Valorificarea standardelor europene în edificarea statului de drept și a societății civile din R.Moldova*” care este subordonat din punct de vedere strategic Departamentului de Cercetare și Inovare al USPEE „C.Stere”.

Doctoratul este o formă de studii postuniversitare, care se organizează sub două forme: - învățământ la secția zi; - învățământ cu frecvență redusă.

Pe perioada studiilor de doctorat, persoana are calitatea de doctorand. Durata studiilor la secția zi este de 3 ani. La secția cu frecvență redusă durata studiilor este de 4 ani.

În calitate de conducător de doctorat se numește o persoană abilitată cu acest drept de către Centrul Național pentru Acreditare și Atestare, care activează (inclusiv prin cumul și contract) în cadrul USPEE „C.Stere”. În cazul în care doctorandul realizează cercetări interdisciplinare, el poate beneficia de doi conducători sau de un conducător și un consultant din specialități științifice diferite.

Teza de doctorat poate fi elaborată și sub îndrumarea concomitentă a unui conducător de doctorat din țară și a unuia de peste hotare, dacă există un acord de colaborare între instituțiile respective.

Programul de pregătire a doctoranzilor cuprinde: a) pregătirea generală; b) însușirea metodologiei cercetării științifice; c) elaborarea a trei referate anuale la tema tezei de doctorat (axate pe reviu literaturii la tema tezei, materialele și metodele de cercetare, rezultatele investigațiilor proprii); d) publicarea a cel puțin cinci lucrări științifice; e) elaborarea tezei de doctorat; f) susținerea în termen a examenelor de doctorat și a referatelor științifice.

Pentru doctoranzii care își fac studiile la învățământ cu frecvență redusă orele de curs constituie 40% din numărul total de ore prevăzute de program.

Numărul minim de doctoranzi pentru o grupă la cursurile de zi este de 8 persoane, cu frecvență redusă – 6 persoane.

În luna septembrie a fiecărui an de studii are loc atestarea activității doctorandului, care se face în baza prezentării dării de seamă privind realizarea programului individual de activitate. Doctorandul care nu-și realizează programul individual de activitate este exmatriculat de la doctorat.

În perioada studiilor, doctorandul susține:

a) 4 examene de doctorat:

- Limba străină (în cazul cetățenilor străini, se admite și limba de stat sau rusă).
- Informatica.
- Istoria și metodologia domeniului de cercetare.
- Specialitatea.

b) 3 referate științifice în problematica tezei de doctorat, începând cu primul an de studii.

Doctorandul care s-a înscris la doctorat la o altă specialitate decât cea a masteratului sau a licenței susține suplimentar 2 examene stabilite de USPEE „C.Stere”, la disciplina de bază a specialității pe care o urmează la doctorat.

2.2. Managementul universității

Universitatea este condusă de Senatul universitar, Consiliul de administrație și Rector.

Senatul universitar este compus din 75% personal didactic și de cercetare și din 25% reprezentanți ai studenților. Toți membrii senatului universitar, fără excepție, vor fi stabiliți prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice și cercetătorilor titulari, respectiv al tuturor studenților. Fiecare facultate va avea reprezentanți în senatul universitar, pe cote-părți de reprezentare stipulate în Carta universitară. În cazul universităților confesionale, organizarea senatului universitar se va face cu respectarea statutului și specificului dogmatic și canonic al cultului fondator.

Senatul universitar își alege, prin vot secret, un președinte care conduce ședințele senatului universitar și reprezintă senatul universitar în raporturile cu rectorul.

Senatul universitar stabilește comisii de specialitate prin care controlează activitatea conducerii executive a instituției de învățământ superior și a consiliului de administrație. Rapoartele de monitorizare și de control sunt prezentate periodic și discutate în senatul universitar, stând la baza rezoluțiilor senatului universitar.

La nivelul fiecărei facultăți, reprezentanți ai studenților din anii mari de studii sunt desemnați să participe în cadrul comisiilor, birourilor, formațiunilor de orice fel organizate cu scopul de a monitoriza și îmbunătăți activitatea educațională. Studenții participanți dispun de drepturi egale cu ceilalți membri ai respectivelor entități instituționale, stabilind astfel o relație clară, fără echivoc, între principale părți interesate în procesul de educație universitară.

La nivelul universității și al fiecărei facultăți sunt organizate entități de specialitate pe domenii diverse, prin care se asigură funcționarea corespunzătoare a acestora, în conformitate cu cerințele unui învățământ superior performant.

De asemenea, prin „Regulamentul de organizare și funcționare al USPEE „C.Stere” sunt precizate responsabilitățile și drepturile cadrelor didactice și ale personalului nedidactic din universitate, astfel încât procesul de educație să se desfășoare în bune condiții.

2.3. Misiunea Universității

Universitatea are o misiune de învățământ superior specifică și anume de a forma specialiști cu pregătire superioară în domeniul dreptului și al relațiilor internaționale, al finanțelor, contabilității, administrării afacerilor și al marketing-ului, al administrației publice și al altor domenii de specialitate, așa cum este precizat în „Carta universitară”.

În esență, misiunea USPEE „C.Stere” constă în formarea inițială și continuă a specialiștilor de nivel superior, asigurând calificări profesionale competitive pe piața muncii naționale și europene. O componentă importantă a misiunii universității o constituie și dezvoltarea activității de cercetare științifică și valorificarea rezultatelor cercetării.

Misiunea USPEE „C.Stere” este de a crea și dezvolta un mediu de învățământ și de cercetare științifică pentru studenți, masteranzi, doctoranzi, cadre didactice și cercetători la standarde de excelență naționale și internaționale, prin:

- ✓ promovarea unui învățământ de performanță, ținând seama de exigențele societății moderne informaționale;
- ✓ crearea și organizarea unor structuri optime pentru desfășurarea procesului de învățământ superior;
- ✓ generarea de calificări universitare performante atât în ceea ce privește formarea inițială, cât și cea continuă;
- ✓ oferirea unui spectru larg de cursuri universitare creative și provocatoare care să integreze rezultatele cercetării științifice și să contribuie la dezvoltarea capitalului intelectual al studenților;
- ✓ realizarea studiilor universitare de masterat și doctorat corespunzătoare domeniilor de licență din cadrul universității;
- ✓ menținerea și consolidarea relațiilor cu absolvenții universității;
- ✓ realizarea unor parteneriate academice naționale și internaționale cu universități de elită;
- ✓ dezvoltarea activității de cercetare științifică în cadrul centrelor de cercetare și încadrarea acestora în rețele europene de excelență, prin realizarea de cercetări fundamentale și aplicative, generatoare de cunoștințe;
- ✓ dezvoltarea unui corp profesoral și de cercetare valoros;
- ✓ promovarea unui management academic performant bazat pe calitate;

- ✓ asigurarea ritmică a resurselor financiare, a bazei materiale și administrarea eficientă a acestora;
- ✓ realizarea de parteneriate flexibile cu societatea civilă și cu mediul de afaceri național și internațional;
- ✓ armonizarea și promovarea valorilor științifice, culturale și etice în comunitatea regională, națională și internațională;
- ✓ autoevaluarea periodică a activității didactice și științifice, luând în considerare standardele și indicatorii de performanță ce asigură calitatea învățământului și a cercetării științifice;
- ✓ dezvoltarea programelor de mobilități naționale și internaționale ale studenților, cadrelor didactice și cercetătorilor.

2.4. Organizarea procesului didactic și de cercetare

2.4.1. Orientări strategice și operaționale

Programele de formare elaborate și implementate în USPEE „C.Stere” se orientează către pregătirea tinerilor, pentru a cultiva capacitățile acestora de adaptare la cerințele economiei de piață și, totodată, de a le transmite cunoștințele necesare și de a le forma competențele specifice profesiilor, astfel încât să devină buni profesioniști.

În acest scop, sunt elaborate la nivelul fiecărei facultăți și pe ansamblul universității strategiile ce vizează crearea unui mediu de învățământ și cercetare pentru studenți, masteranzi și doctoranzi, cadre didactice și cercetători, care să favorizeze comunicarea, creativitatea și inovarea, să stimuleze colaborarea și să conducă la obținerea de performanțe didactice și științifice ridicate. În acest fel, poziția USPEE „C.Stere” se va consolida în cadrul învățământului superior din Republica Moldova și al celui european. Fundamentul unor astfel de performanțe îl poate constitui numai construirea unei puternice comunități academice, în care să primeze atragerea, dezvoltarea și promovarea valorilor științifice și didactice potențate de preponderența unei culturi bazate pe excelență.

Strategiile adoptate pe termen lung sunt detaliate prin programele operaționale pe termen mediu și scurt, în care se precizează acțiunile, termenele și responsabilitățile în vederea atingerii dezideratelor exprimate în strategii.

Planul educațional, care precizează obiectivele generale și specifice ale programelor de studii depinde esențial de corelarea structurii instituționale a universității/facultății cu conținutul curriculum-ului programelor de studiu și al fiecărei discipline în parte. De aceea, la nivelul USPEE „C.Stere”, precum și al tuturor facultăților, au fost elaborate și implementate planuri strategice și operaționale, prin care sunt trasate direcțiile principale de acțiune pe termen mediu și, respectiv, pe termen scurt.

În vederea încurajării studenților pe parcursul anilor de studii universitare de licență, precum și pentru a veni în întâmpinarea celor dornici să urmeze aceste studii dar nu dispun de condițiile

materiale necesare, USPEE „C.Stere” acordă burse și alte forme de sprijin material, pentru studenții de la cursurile de zi, într-un quantum stabilit anual de Consiliul de administrație din USPEE „C.Stere”, cu avizul senatului, în conformitate cu legislația în vigoare și cu regulamentul de acordare a bursei.

2.4.2. Organizarea desfășurării procesului didactic

Fiecare disciplină este eșalonată pe semestru și se încheie cu evaluarea cunoștințelor. Astfel:

- programele analitice respectă standardele privind conținutul acestora. Pentru ca programul de învățământ să fie în concordanță cu cerințele moderne, inclusiv pe plan european, cursurile universitare sunt elaborate în conformitate cu modelul privind proiectarea cursurilor universitare, în care se găsesc precizări referitoare la conținutul teoretic, studiile de caz și testele de verificare a cunoștințelor etc.;

- disciplinele facultative nu sunt incluse în anul I de studiu;

- raportul dintre orele de curs și cele aplicative este în conformitate cu normele naționale;

- ponderea examenelor în totalul formelor de evaluare respectă, de asemenea, normele aplicate în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova.

Planurile de învățământ ale facultăților din USPEE „C.Stere” urmăresc continuu cerințele formării de specialiști pentru piața internă și europeană, fiind, astfel, în concordanță cu facultățile și specializările de profil din cadrul universităților prestigioase în domeniul de studii respectiv (ex. disciplinele studiate, structura anului universitar, quantumul orelor/săptămânal).

De asemenea, în vederea adaptării curriculei la cerințele conjuncturale și strategice ale pieței muncii, planul de învățământ este dezbătut și concluzionat la nivelul fiecărui an de studii, astfel încât disciplinele existente să fie adaptate perioadei prezente, iar pentru adaptarea la provocările actuale să fie introduse noi discipline adecvate.

2.4.3. Resursele de învățare

Resursele de învățare – manuale, suporturi de curs, caiete de seminar, materiale reprezentând studii de caz ș.a. – sunt asigurate de titularii cursurilor la toate disciplinele de studiu. Sunt folosite tot mai des resursele noilor tehnologii (programe de calculator, Internet, cursuri și materiale aplicative pe suport electronic) atât în activitatea de predare, cât și în cea de documentare și studiu individual.

Pentru studenții care prezintă un nivel de pregătire mai slab, sunt stabilite programe de consultații, cu precizarea orelor când cadrele didactice pot acorda asistență suplimentară celor interesați.

2.4.4. Programe de practică de specialitate și cercetare

Procesul de învățământ este integrat cu programe de practică și cu activități de cercetare, acestea din urmă aflându-se într-un proces continuu de îmbunătățire demonstrat, atât prin creșterea numărului de contracte de cercetare, cât și prin diversificarea abordării și aprofundarea tematicii.

Rolul practicii de specialitate este fundamental pentru atingerea obiectivelor pedagogice și inserția studenților pe piața muncii.

Pentru specializările de licență, corelarea cu mediul de afaceri se realizează prin mai multe canale, dar principalul mijloc în însușirea abilităților profesionale de către studenți îl constituie practica de specialitate.

În cadrul Facultății de Drept practica de specialitate figurează printre disciplinele obligatorii, conform criteriilor stabilite de Ministerul Educației al Republicii Moldova.

Pentru ca practica de specialitate să se desfășoare în condiții corespunzătoare și să-și atingă obiectivele specifice domeniilor de activitate vizate, au fost elaborate regulamente și ghiduri de îndumare a activității profesionale a studenților.

2.4.5. Dimensionarea timpului afectat studiului asistat și celui individual în cadrul studiilor de licență

Determinarea numărului de ore asistate aferente fiecărei discipline, precum și a totalului acestora la nivelul unui an universitar și pe întreaga durată a studiilor de licență, masterat și doctorat este în concordanță cu sistemul de studii introdus prin Convenția de la Bologna.

În facultățile USPEE „C.Stere”, disciplinele au fost incluse în planul de învățământ într-o succesiune logică și urmăresc satisfacerea următoarelor cerințe:

- o definire riguroasă a competențelor generale și de specialitate;
- asigurarea compatibilității cu prevederile cadrului de calificări naționale;
- compatibilizarea cu programele similare ale unor structuri de studiu asemănătoare atât din țară cât și din statele Uniunii Europene. Toate disciplinele sunt prevăzute cu credite transferabile de studii ECTS care permit schimbul de studenți cu universități din străinătate.

2.4.6. Studiile de masterat

În cadrul studiilor de master, obiectivele pedagogice aferente stagiilor de formare urmăresc:

- valorificarea cunoștințelor profesionale ale masteranzilor;
- conjugarea cu elementele corespunzătoare ale cadrului legal și reglementar / instituțional în noul context european;
- analiza și adaptarea la fluctuațiile pieței economico-financiare și ale mediului social etc.

3. Sistemul de management al calității în USPEE „C.Stere”

3.1. Procesele componente ale Sistemului de Management al Calității în USPEE „C.Stere”

Existența unui sistem de asigurare a calității în învățământul superior permite acestora să îndeplinească condițiile necesare pentru promovarea, de o manieră durabilă, a unei înalte calități la nivelul educației universitare, cercetării științifice și serviciilor educaționale.

În acest sens, în forurile europene de specialitate a fost recunoscut rolul instituțiilor de învățământ superior în asigurarea calității educaționale. Astfel, în raportul final al conferinței miniștrilor europeni ai educației, desfășurată la Berlin în anul 2003, se stipulează că „în conformitate cu principiul autonomiei instituționale, cea mai importantă responsabilitate în ceea ce privește calitatea în învățământul superior revine fiecărei instituții în parte, ceea ce constituie baza unei reale responsabilități a sistemului academic, în cadrul național al managementului calității actului educațional”.

Funcționarea unui sistem coerent de asigurare a calității permite instituțiilor de învățământ superior să surprindă și să prevină problemele ce pot să apară în ceea ce privește educația și cercetarea științifică.

Totodată, aceste instituții vor putea, bazându-se pe buna funcționare a sistemului propriu de calitate, să-și elaboreze strategiile proprii de dezvoltare, împreună cu programele operaționale și mecanismele tehnice de implementare adecvate.

Îmbunătățirea continuă a calității, într-un proces dinamic în cadrul gestiunii curente și de perspectivă a instituției de învățământ superior reprezintă, în consecință, unul dintre principiile obligatorii ale pilotajului activității performante a universității. Scopul final al oricărui sistem de asigurare a calității trebuie să fie acela de instaurare a unei veritabile culturi a calității în cadrul oricărei instituții de învățământ superior, însușită de toți partenerii interni și externi.

Modul în care se desfășoară și se țin sub control activitățile din USPEE „C.Stere” este reglementat prin stabilirea, documentarea, implementarea și menținerea unui SMC corelat cu activitățile din universitate și în concordanță cu cerințele impuse de Ministerul Educației al Republicii Moldova.

În acest scop, s-au parcurs următoarele etape:

- au fost identificate procesele necesare pentru SMC și aplicate în cadrul USPEE „C.Stere”;
- s-a stabilit succesiunea și interacțiunea acestor procese;
- s-au stabilit criteriile și metodele necesare pentru a asigura eficiența execuției și controlul acestor procese;
- s-au luat măsuri pentru a asigura disponibilitatea resurselor și a informațiilor pentru monitorizarea acestor procese;
- se monitorizează, măsoară și analizează aceste procese în vederea îmbunătățirii lor continue;
- se implementează acțiunile necesare pentru obținerea rezultatelor planificate și îmbunătățirea continuă a acestor procese.

COMPONENTELE PROCESULUI DE MANAGEMENT AL CALITATII

Organizarea SMC

Implementarea SMC

Monitorizarea calității activității în USPEE „C.Stere”

Organizarea sistemului de evaluare internă a calității actului educațional

Evaluarea calității

Evaluarea studenților

Evaluarea serviciilor destinate studenților

Evaluarea corpului didactic

Patrimoniul și dotarea IT

Managementul resurselor umane

Relațiile USPEE „C.Stere” cu mediul universitar și științific extern

Documentele și circulația acestora

3.2. Organizarea sistemului de asigurare a calității

Datorită importanței pe care USPEE „C.Stere” o acordă managementului calității, la nivelul întregii instituții de învățământ universitar, precum și la nivelul fiecărei facultăți a fost organizat un sistem de implementare și monitorizare a calității, specific activităților desfășurate de către fiecare entitate:

- Consiliul de etică, în cadrul căreia a fost elaborat și se urmărește respectarea prevederilor codului de etică și integritate academică la nivelul universității, precum și la nivelul fiecărei facultăți;
- biroul pentru informarea, orientarea și consilierea profesională a studenților, în a cărui componență intră atât cadre didactice, cât și persoane din mediul exterior universității – din sector privat sau public, care pot îndruma și orienta studenții în activitatea lor ulterioară;
- centrul de cercetare științifică;
- Consiliul de evaluare internă și asigurarea calității;
- Consiliul de evaluare a performanțelor didactice și de cercetare
- Consiliul pentru acordarea de burse și alte forme de sprijin material, precum și alte ajutoare sociale.

STRUCTURA SISTEMULUI DE ASIGURARE A CALITĂȚII

Consiliul de etică și deontologie profesională universitară;

Consiliul pentru Asigurarea și Evaluarea Calității;

Comisia de Asigurare a Calității a facultății

Departamentul Cercetare și Inovare;

Centrul de Cercetări Științifice în domeniul Dreptului;

Centrul de Cercetări Științifice în domeniul Relațiilor Internaționale și Științelor Politice;

Centrul de Cercetări Științifice în domeniul Ecologiei și Protecției Mediului Înconjurător;

Clinica Juridică.

Proiectarea și implementarea sistemului de management al calității urmărește dezvoltarea de activități la nivelul trinomului calitate – performanță – exigență pentru toate grupurile țintă vizate: clienți (viitori angajatori), studenți și cadre didactice.

Sistemul își propune să asigure o educație riguroasă, relevantă și de ansamblu pentru nevoile naționale și/sau internaționale și să dezvolte astfel specialiști pentru piața globală. De aceea, se vizează crearea unui management imparțial în direcția cunoașterii și stimularea studenților prin intermediul unor cursuri riguroase teoretice și practic-analitice care să formeze specialistul performant.

3.3. Coordonatele sistemului de asigurare a calității

3.3.1. Generalități

Coordonatele sistemului de calitate reprezintă unul dintre elementele de bază pentru fiecare program de studiu, scopul fiind să îi ajute pe studenți să își dezvolte o gândire creativă, managerială pentru un mediu de afaceri dinamic, identificându-și propriile resurse și aptitudini, dar cunoscându-și limitele și potențialul.

Asigurarea succesului licențiaților facultăților USPEE „C.Stere” este un obiectiv în atenția sistemului de management al calității pentru că aceștia, în calitate de juriști, întreprinzători sau oameni de afaceri, specialiști în administrație publică, vor fi capabili să adapteze conceptele învățate la cerințele mediului de activitate ales în calitate de potențiali parteneri în îndrumarea viitorilor studenți.

Îndeplinirea criteriilor calitative de referință va fi urmărită prin analiza eficienței manifestată în:

- procesul didactic;
- programul de studii pentru studenți, elaborat și monitorizat permanent, în conformitate cu „Regulamentul inițierii, aprobării, monitorizării și evaluării programelor de studii”, astfel încât să răspundă cerințelor pieței muncii să-i pregătească pe absolvenți pentru un mediu concurențial;
- consultațiile și asistența în programul de studii, desfășurate potrivit unor programe organizate la nivelul fiecărei facultăți, precum și în afara acestora, în caz de necesitate;
- încărcarea bugetului de timp al studentului cu activități didactice;
- orarul;
- distribuția examenelor;
- instruirea practică (durată, perioadă, condiții) ș.a.

3.3.2. Corpul didactic

3.3.2.1. Calitatea activității didactice

Cadrele didactice reprezintă o sursă importantă de învățare disponibilă pentru studenți. Este cert faptul că aceștia trebuie să fie competenți în domeniul pe care îl predau și să aibă abilitățile necesare de comunicare. Evaluarea profesorilor trebuie să aibă loc pe patru nivele: evaluarea șefilor de catedră, evaluarea studenților, evaluarea colegială, autoevaluarea.

În cadrul USPEE „C.Stere”, ca și în cazul altor instituții de învățământ superior, calitatea actului educațional depinde în mare măsură de calitatea corpului didactic, care trebuie să fie format din persoane cu înaltă calificare și crecetători avizați, dar, în același timp, pedagogi desăvârșiți, capabili să orienteze spre performanță fiecare individ căruia i-a intuit înclinațiile.

Sistemul de management al calității cuprinde proceduri de responsabilizare a celor implicați în vederea adaptării oportunităților de învățare la viața reală, a creării de personal competent pentru piața muncii.

Pentru aprecierea calității activităților universitare în USPEE „C.Stere” se utilizează standarde de calitate, aplicate la următoarele activități:

- asigurarea personalului didactic (gradul);
- structura personalului didactic;
- ocuparea posturilor didactice (gradul);
- ponderea profesorilor și conferențiarilor în totalul personalului didactic;
- ponderea personalului didactic sub 35 ani;
- ponderea personalului didactic cu titlul de doctor;
- ponderea conducătorilor de doctorat din numărul total al profesorilor și conferențiarilor;
- măsura în care conținutul curriculei respectă standardele specifice domeniului.

Pentru ca activitatea didactică să se desfășoare în condiții corespunzătoare și potrivit prevederilor legale în vigoare, se urmărește structura personalului didactic, pe funcțiuni și cicluri de studii. Astfel, statele de funcțiuni ale catedrelor și/sau facultăților sunt elaborate și monitorizate în funcție de planurile de învățământ, numărul de studenți, specificul disciplinelor etc.

Standardele de performanță referitoare la actul educațional se aplică următoarele criterii:

- conținutul cursurilor și al lucrărilor practice, anual;
- concordanța cu programele analitice aprobate de catedră;
- rezultatele cercetării științifice în special a celei realizate pe bază de contract;
- numărul și conținutul comunicărilor științifice;
- materialele auxiliare utilizate în procesul didactic;
- calitatea instruirii practice a studenților;

- metodele utilizate în procesul didactic;
- contribuția la realizarea bazei materiale a disciplinelor și catedrei.

În vederea atingerii standardelor de performanță a învățământului superior în USPEE „C.Stere”, se realizează evaluarea periodică a strategiilor de predare, potrivit regulamentului elaborat în acest scop, pentru fiecare disciplină și la nivelul fiecărei facultăți.

3.3.2.2. Activitatea de cercetare științifică

Pentru asigurarea unui nivel calitativ ridicat în domeniul cercetării științifice, la nivelul USPEE „C.Stere” a fost înființat Departamentul Cercetare și Inovare, care are ca atribuții următoarele:

- elaborarea strategiei de cercetare științifică a USPEE „C.Stere” pe termen scurt și mediu, ce urmează a fi aprobată de către Senat;
- dezbateră programelor de cercetare științifică prioritare;
- dezbateră raportului anual al activității de cercetare științifică al USPEE „C.Stere”;
- urmărirea operativă a activității de cercetare științifică;
- urmărirea evidenței activității de cercetare științifică, inovație și transfer tehnologic;
- diseminarea informațiilor referitoare la calendarul competiției granturilor și contractelor naționale;
- actualizarea datelor pentru elaborarea rapoartelor către forurile tutelare, a rapoartelor operative și a celor către Senat;
- sprijinirea organizării simpozioanelor;
- promovarea și elaborarea de materiale publicitare privind activitatea de cercetare științifică;
- actualizarea evidenței pe pagina web a Universității privind activitatea de cercetare științifică;
- urmărirea activității de prospectare a agenților economici, a pieței cercetării la nivel local, național și chiar extern în vederea stabilirii necesităților de cercetare;
- menajarea studenților pentru continuarea activității de cercetare începută în cadrul lucrării de licență prin încadrarea acestora într-o temă de cercetare angajată în cercul de cercetare științifică studentescă sau al cadrelor didactice, precum și în tema de finalizare a studiilor de masterat.

Departamentului Cercetare și Inovare dispune de două secții: „Secția Managementul Activității de Cercetare” și „Secția Protecție și Valorificare a Lucrărilor Științifice”.

Departamentul Cercetare și Inovare este o structură tehnico-administrativă care asigură managementul activităților de cercetare și a proiectelor de cercetare-dezvoltare derulate de personalul instituției răspunzând optim cerințelor personalului implicat în cercetare. Funcționarea acestuia se realizează pe baza de regulament.

În cadrul Departamentului Cercetare și Inovare activează trei centre: „Centrul de Cercetări Științifice în domeniul Dreptului”, „Centrul de Cercetări Științifice în domeniul Relațiilor

Internaționale și Științelor Politice”, „Centrul de Cercetări Științifice în domeniul Ecologiei și Protecției Mediului Înconjurător”.

Data fiind importanța activității de cercetare științifică în mediul universitar, la nivelul fiecărei facultăți, precum și al întregii universități, pentru toate formele de învățământ se întocmesc planuri pe termen mediu și lung și programe operaționale de cercetare. Îndeplinirea acestora este urmărită prin elaborarea periodică a unui raport, ce pune în evidență atât realizările, cât și valorificarea activității de cercetare științifică.

3.3.4. Implementarea sistemului de bune practici în activitatea de evaluare a calității

Sistemul de asigurare a calității într-o instituție de învățământ superior este un sistem exhaustiv, ce cuprinde, pe lângă actul educațional propriu-zis și activitățile conexe, esențiale pentru desfășurarea corespunzătoare a proceselor. În acest sens, sunt organizate și monitorizate permanent:

- sistemul de gestionare a documentelor;
- sistemul de achiziții și furnizare de servicii către studenți/masteranzi/doctoranzi;
- transparența în actul educațional.

Asigurarea calității este privită ca un proces continuu și, în acest sens, se urmărește diversificarea mijloacelor de monitorizare prin:

- vizite de control la activitățile de studiu;
- discuții individuale și în grup;
- autoevaluarea;
- evaluarea anuală a profesorilor de către șeful de catedră pe baza unui format multicriterial;
- extinderea evaluării profesorilor de către studenți.

Întreaga activitate de educație din cadrul USPEE „C.Stere” este supusă unei evaluări interne: autoevaluare și audit intern al calității - desfășurate atât pe termen scurt, respectiv anual, cât și pe termen mediu și lung, în general cu o frecvență de trei ani. Aceste acțiuni crează posibilitatea aprecierii eficacității procesului de educație desfășurat și, în consecință, a întreprinderii de acțiuni de corectare și adaptare a întregului proces la cererile pieței muncii.

3.4. Implementarea Sistemului de Management al Calității

3.4.1. Proceduri și documente utilizate în managementul calității în USPEE „C.Stere”

Documentația SMC este accesibilă și cunoscută de personalul din USPEE „C.Stere” având atribuții specifice în conducerea, planificarea, desfășurarea, controlul și îmbunătățirea proceselor/activităților desfășurate. De asemenea, este asigurat accesul controlat al fiecărei părți interesate și/sau a autorităților de reglementare la documentația universității:

Procedurile de sistem documentează procesele manageriale necesare funcționării SMC în universitate.

Procedurile operaționale documentează procesele care influențază și determină calitatea în universitate.

Procedurile specifice documentează procesele specifice ale universității în derularea procesului de învățământ.

Metodologiile și instrucțiunile de lucru documentează modul în care se execută o activitate specifică reprezentând documente de lucru pentru personalul executiv.

Documentația suport cuprinde documentația organizațională (Carta Universității, Regulamentul de Ordine Interioară) și cea tehnică de derulare a procesului educațional.

Inregistrările se obțin prin completarea formularelor incluse în proceduri și instrucțiuni și demonstrează că procesele s-au desfășurat controlat.

3.4.2. Controlul documentelor și înregistrărilor

Documentele calității sunt ținute sub controlul Consiliului pentru Asigurarea și Evaluarea Calității, care stabilește modalitatea și responsabilitatea pentru:

- analizarea și aprobarea documentelor de personal autorizat;
- revizuirea și actualizarea, când este necesar, precum și reprobarea documentelor ;
- identificarea modificărilor efectuate și a stadiului curent aplicabil;
- distribuția versiunilor adecvate ale documentelor în locurile de utilizare;
- asigurarea lizibilității și identificării documentelor;
- identificarea și controlul distribuției documentelor;
- prevenirea utilizării neintenționate a versiunilor depășite și identificarea versiunilor depășite reținute de utilizatori prin aplicarea unei identificări corespunzătoare;
- coordonarea modificărilor documentelor cu autoritățile de reglementare.

Pentru înregistrările SMC sunt prevăzute următoarele controale în scopul identificării, păstrării, protecției, regăsirii și distribuției acestora:

- stabilirea modalităților de identificare, distribuție și regăsire a documentelor;
- asigurarea menținerii lizibilității și a identificării;
- stabilirea condițiilor și duratei de păstrare și protecție;
- stabilirea modului de control a înregistrărilor provenite de la clienții externi.

3.4.3. Analiza calității activității în USPEE „C.Stere”

Atât conducerea din USPEE „C.Stere”, cât și membrii Consiliului de evaluare și asigurare a calității analizează periodic calitatea actului de învățământ/cercetare din universitate.

Analiza de management efectuată se derulează cel puțin o dată pe an sau ori de câte ori este necesar. Această analiză are ca scop atât evaluarea oportunităților de îmbunătățire cât și întreprinderea necesității unor schimbări privind politica și obiectivele calității.

3.4.3.1. Datele de intrare ale analizei

Datele de intrare ale procesului de analiză efectuată de conducere USPEE „C.Stere” incluse în *“Raportul privind evoluția calității”* în perioada analizată care conține informații despre:

- rezultatele audit-urilor;
- reacția și satisfacția beneficiarilor, inclusiv reclamații;
- stadiul acțiunilor corective și preventive;
- urmărirea acțiunilor și măsurilor prevăzute în analiza anterioară;
- schimbări planificate care ar putea afecta sistemul de management al calității;
- recomandări pentru îmbunătățire.

3.4.3.2. Datele de ieșire ale analizei

Datele de ieșire ale analizei de management includ decizii și acțiuni privind:

- îmbunătățirea SMC;
- îmbunătățirea proceselor ;
- cerințele privind resursele necesare realizării obiectivelor.

Intrări informaționale

- informații provenind din auditul intern
- feed-back din partea studenților/masteranzilor
- evaluarea performanțelor
- conformitatea rezultatelor
- acțiunile preventive

Analiza efectuată de management

Decizii și acțiuni

- îmbunătățirea actului educațional în conformitate cu cerințele populației studentești
- îmbunătățirea eficienței sistemului de învățământ
- necesarul de resurse și optimizarea acestora

3.5. Monitorizarea calității activității în USPEE „C.Stere”

USPEE „C.Stere” identifică și planifică metode adecvate de monitorizare, măsurare, analiză și îmbunătățire pentru:

- a demonstra performanțele serviciilor educaționale;
- a demonstra conformitatea produselor;
- a demonstra eficacitatea proceselor SMC.

Una din modalitățile de măsurare a performanțelor SMC din organizație este monitorizarea informațiilor referitoare la percepția beneficiarului asupra satisfacerii de către organizație a cerințelor sale.

- Măsura satisfacției beneficiarului este dată de un ansamblu de indicatori care caracterizează gradul în care competențele instrumentale, interpersonale și sistemice dobândite de un absolvent la finalizarea unei specializări din cadrul USPEE „C.Stere” sunt dovedite după angajare.

USPEE „C.Stere” stabilește responsabilitățile pentru:

- întocmirea *Chestionarelor de evaluare a calității proceselor de studii de către studenți*;
- identificarea organizațiilor angajatoare și difuzarea/colectarea/prelucrarea chestionarelor de evaluare;
- crearea și gestionarea bazei de date referitoare la monitorizarea satisfacției studenților.

Rapoartele privind satisfacția studenților sunt prezentate în ședințele de analiză de management efectuate, prin care se stabilesc acțiunile de îmbunătățire.

3.5.1. Auditul intern

USPEE „C.Stere” elaborează un program anual de audit sau evaluări interne pentru:

- verificarea conformității SMC cu cerințele standardului de referință;
- verificarea funcționării SMC;
- identificarea neconformităților SMC și evidențierea oportunităților de îmbunătățire.

Programul de audit ia în considerare stadiul și importanța proceselor și domeniilor de auditat, precum și rezultatele auditurilor anterioare. Selectarea auditorilor și conducerea auditului asigură obiectivitatea și imparțialitatea procesului.

CAEC are responsabilitatea monitorizării, analizei și îmbunătățirii programelor de audit al SMC. Pe baza observațiilor efectuate de echipele de audit, CAEC propune măsuri de adecvare a tehnicilor de audit intern la cerințele documentelor de referință.

3.5.2. Monitorizarea și măsurarea proceselor și produsului

USPEE „C.Stere” aplică metode corespunzătoare pentru monitorizarea proceselor. Aceste metode verifică în concret capacitatea proceselor de a obține rezultatele planificate. Dacă rezultatele nu sunt obținute, se întreprind acțiuni corective, pentru a se asigura conformitatea produsului/serviciului.

Printre metodele folosite în USPEE „C.Stere” menționăm:

- analiza periodică a eficacității și eficienței SMC efectuată de management;
- activitățile curente de verificare, analiză, validare a activității studenților;
- activitățile curente de verificare, analiză, validare a lucrărilor de cercetare științifică.

Măsurarea și monitorizarea proceselor se face în scopul ținerii sub control și a identificării posibilităților de optimizare și îmbunătățire continuă a acestora.

USPEE „C.Stere” planifică indicatori de performanță privind competențele obținute de studenți. Monitorizarea competenței studenților, în etapele de pregătire și cele finale ale absolvenților, demonstrează capacitatea proceselor din USPEE „C.Stere” de a obține rezultatele planificate și a produselor de a răspunde cerințelor identificate. Atunci când rezultatele planificate nu sunt obținute, USPEE „C.Stere” întreprinde acțiuni corective adecvate.

3.5.2.1. Controlul produsului neconform

Produsul neconform al Universității constă din ansamblul de informații, cunoștințe și competențe al căror nivel nu corespunde cerințelor de admitere/promovare/absolvire.

Procesul de control al produsului neconform cuprinde următoarele etape:

- * Identificarea produsului neconform;
- * Înregistrarea/comunicarea neconformității;
- * Examinarea produsului neconform și luarea deciziei;
- * Stabilirea de acțiuni corective;
- * Verificarea după corectare.

Identificarea produsului neconform se realizează pe parcursul etapelor de monitorizare a proceselor de realizare a produsului prin:

- Controlul efectuat la admitere;
- Controlul efectuat pe parcursul derulării procesului de învățământ (evaluarea specializărilor și a disciplinelor, analiza planurilor de învățământ, analiza materialelor didactice, auditurile, evaluările studenților);
- Controlul final (procesul de acreditare a specializărilor, auditurile externe, evaluarea studenților la finalizarea studiilor prin examen de licență/absolvire).

Procedurile operaționale și regulamentele, care presupun utilizarea de formulare specifice fiecărui tip de activitate în procesul educativ și de cercetare furnizează date pentru identificarea produsului neconform.

Controlul produsului neconform are ca obiective:

- stabilirea unor modalități de evitare a derulării în continuare a procesului în aceeași formă (se impune schimbarea planului de învățământ, a programei analitice a unui curs, a titularului de curs);
- evitarea utilizării produsului neconform (studenți fără o pregătire adecvată, contracte de cercetare cu derulare necorespunzătoare)

3.5.2.2. Analiza datelor

USPEE „C.Stere” identifică, colectează și analizează datele rezultate din activitățile de măsurare, evaluare și monitorizare, necesare demonstrării adecvării și eficacității SMC și evaluarea oportunităților de îmbunătățire continuă.

Analiza datelor furnizează informații referitoare la:

- satisfacția clientului;
- conformitatea cu cerințele referitoare la produs;
- caracteristicile și tendințele proceselor și produselor;
- oportunitățile pentru acțiuni preventive

Analiza datelor are drept scop stabilirea cauzelor primare ale problemelor existente sau potențiale, respectiv susținerea deciziilor privind acțiunile corective și preventive necesare pentru îmbunătățirea continuă.

3.5.3. Îmbunătățire

3.5.3.1. Îmbunătățire continuă

Îmbunătățirea continuă este unul dintre principiile de bază ale managementului calității aplicat în USPEE „C.Stere” și vizează optimizarea performanțelor și calității produselor și serviciilor furnizate.

USPEE „C.Stere” acționează pentru îmbunătățirea continuă a calității, a obiectivelor calității, a rezultatelor auditurilor, a analizei datelor, a acțiunilor corective și preventive, precum și a analizelor periodice efectuate de management. Îmbunătățirile pot avea ca rezultat modificarea produselor, a documentelor, a proceselor și chiar a SMC.

3.5.3.2. Acțiuni corective

USPEE „C.Stere” întreprinde acțiuni pentru eliminarea cauzelor neconformităților și pentru prevenirea reapariției lor. Acțiunile corective întreprinse sunt adecvate efectelor neconformităților identificate.

Acest proces cuprinde următoarele etape:

- Analiza neconformităților;
- Determinarea cauzelor apariției neconformităților;
- Evaluarea oportunităților de acțiune corectivă;
- Determinarea și implementarea acțiunilor corective;
- Înregistrarea efectelor acțiunilor corective;
- Analiza acțiunilor corective întreprinse;
- Îmbunătățirea continuă.

Rezultatele acțiunilor corective se fac publice la ședințele Senatului.

Rezultatele acțiunilor corective se utilizează ca date de intrare în analiza efectuată de management. În urma analizei sau a unor audituri interne programate, se verifică eficiența acțiunilor

corective propuse. În cazul în care acțiunea corectivă nu și-a atins obiectivul, responsabilii de proces vor propune noi acțiuni corective și se vor întocmi alte rapoarte.

3.5.3.3. Acțiuni preventive

USPEE „C.Stere” stabilește acțiuni pentru a elimina cauzele potențialelor neconformități și a preveni apariția acestora. Acțiunile preventive sunt adecvate efectelor neconformităților potențiale.

Datele relevante pentru identificarea neconformităților potențiale sunt obținute din:

- analiza necesităților și a satisfacției clienților;
- datele de ieșire ale analizei efectuate de management;
- monitorizarea și măsurarea proceselor;
- înregistrările relevante ale SMC, rezultate ale autoevaluărilor.

Inițierea și implementarea unei acțiuni preventive se realizează prin parcurgerea următoarelor etape:

- Stabilirea obiectivului acțiunii preventive;
- Stabilirea acțiunii preventive, a responsabilităților și a termenelor de realizare;
- Implementarea acțiunii preventive;
- Evaluarea eficienței acțiunii.

Rezultatele acțiunilor preventive se fac publice la ședințele Senatului. Acțiunile preventive implementate vor fi verificate și evaluate periodic prin intermediul auditurilor interne și analizelor de management efectuate.

4. Evaluarea calității actului educațional

4.1. Organizarea sistemului de evaluare a calității actului educațional

4.1.1. Generalități

Fiind o instituție de învățământ destul de mobilă și adaptabilă, USPEE „C.Stere” se află în permanentă căutare a acelor modalități de instruire care să le garanteze absolvenților amplasarea în câmpul muncii și o mobilitate socială sporită. Tinerii ultimului an de studii au posibilitatea de a desfășura practica de producție în cadrul: Președinției R.M., Parlamentului R.M., Guvernului R.M., MAEIE al R.M., Ambasadelor acreditate la Chișinău și peste hotare. O bună parte dintre absolvenții USPEE „C.Stere” au reușit să se încadreze în câmpul muncii la instituțiile sus-menționate.

Evaluarea calității actului educațional se află permanent în atenția conducerii USPEE „C.Stere”. În acest sens, au fost elaborate și implementate metode de apreciere atât a procesului de învățământ în ansamblul său, cât și a cadrelor didactice, iar acest sistem de bune practici privind evaluarea calității învățământului universitar a cuprins o diversitate de aspecte, de la evaluarea programelor, la evaluarea pe care conducerea Universității și facultăților o efectuează asupra prestațiilor cadrelor didactice, la

evaluarea colegială a acestora, evaluarea pe care studenții o realizează față de profesori, precum și la evaluarea sistemului de conducere.

Măsurarea calității în USPEE „C.Stere” se realizează atât la nivelul fiecărei facultăți și/sau specializări, cât și pe programe de studii: licență, masterat sau doctorat.

Astfel este examinat fiecare program de studiu, sunt evaluate corpul profesoral și Universitatea în ansamblu – ca organizare, proces pedagogic, cercetare și dezvoltare, legături cu economia reală – sector public, sector privat, sector social etc.

4.1.2. Componentele sistemului de evaluare internă a calității actului educațional

Sistemul de evaluare promovat în USPEE „C.Stere” este îmbunătățit continuu, pentru a fi adaptat cerințelor educaționale și ale pieței muncii. În consecință, sistemul de evaluare a căpătat de-a lungul timpului un caracter complex, în prezent fiind structurat pe mai multe componente, care au fost detaliate și pentru care au fost elaborate regulamente și metodologii de aplicare.

Aspectele evaluării actului educațional sunt multiple, iar componentele sistemului de evaluare internă a calității pot fi grupate astfel:

- evaluarea cadrelor didactice;
- evaluarea studenților;
- evaluarea managementului universității;
- evaluarea patrimoniului universității, a serviciilor de bibliotecă, IT ș.a.;
- evaluarea administrației.

4.1.3. Fișa disciplinei

Fișa disciplinei este elaborată de titularul de curs și aprobată de conducerea facultății; sunt precizate atât numărul de ore asistate, cât și cele de studiu individual, pentru care este specificată bibliografia de bază și cea opțională, cu ajutorul căror studentul poate acumula cunoștințele necesare susținerii probei – examen, verificare, colocviu – de fine de curs și, de asemenea, poate aprofunda cunoștințele/abilitățile aferente specializării pentru care a optat studentul.

În cerințele de promovare este inclusă elaborarea de lucrări individuale, a căror sursă de documentare metodologică și statistică cuprinde, alături de noțiunile fundamentale oferite de cărțile și tratatele de specialitate, suportul electronic și posibilitățile de interogare a mediului de afaceri pe care acest suport le oferă. De altminteri, cerințele și stimulentele respective sunt precizate în Fișa disciplinei, care se modifică practic anual, pentru a fi permanent adaptată cerințele mediului de afaceri.

De notat că, pentru a respecta cerințele de transparență față de beneficiarii studiilor de învățământ superior și mediul economico-social, fișele disciplinelor se regăsesc în întregime pe platforma electronică a USPEE „C.Stere”.

4.1.4. Evaluarea practicii de specialitate

Evaluarea practicii se face de persoana desemnată în acest sens.

4.1.5. Îndrumarea studenților și evaluarea calității lucrărilor de absolvire a stagiului universitar

În cadrul USPEE „C.Stere” există o preocupare specială pentru îndrumarea studenților în scopul realizării unor proiecte de licență originale și de actualitate. Tematica proiectelor a fost actualizată în fiecare an, ca și bibliografia și alte surse documentare. Studenții au fost îndrumați și impulsionați să înceapă documentarea și realizarea unei părți a proiectului încă din primul semestru al anului terminal, pentru a avea timpul necesar unei documentări temeinice și aprofundării unor probleme specifice.

Pregătirea studenților pentru susținerea examenului de absolvire este sprijinită printr-o perioadă compactă de pregătire pe latura aplicativă a disciplinelor de examen, cu o durată de trei săptămâni, în perioada premergătoare examenului de absolvire și, de asemenea, s-a realizat îndrumarea studenților în ceea ce privește susținerea lucrării de licență.

4.2. Evaluarea studenților

4.2.1. Generalități

Obiectivele evaluării studenților sunt în prezent axate preponderent pe recunoașterea atingerii unor standarde minimale. Într-o anumită proporție sunt luate în considerare și realizările proprii ale studenților, dar implicarea lor în activități ce permit această evaluare (cercuri științifice, sesiuni de comunicări științifice, contracte sau proiecte de cercetare, eforturi independente și neformalizate de documentare și cercetare, etc.) nu este încă suficient de reprezentativă.

Metodele și frecvența evaluărilor (examene scrise și orale, chestionare tip grilă, evaluare continuă ș.a.), pertinenta sistemului de evaluare în raport cu obiectivele programului de studii trebuie realizate potrivit fiecărei discipline și în conformitate cu „Fișa disciplinei”, aferente pentru cursul/domeniul din activitatea economico-socială inclus în curricula facultății.

În acest sens, se accentuează tendința de evaluare a studenților pe parcursul derulării procesului de învățământ, evaluare ce se realizează sub forme diverse:

- teste de verificare a acumulării cunoștințelor predate la curs;
- teste privind însușirea de către student a abilităților necesare aplicării cunoștințelor de specialitate;
- teste de creativitate, prin care studenții pot face dovada potențialului propriu de dezvoltare a abilităților proprii etc.

Pentru examinarea la final de curs, trebuie promovate forme moderne de verificare a cunoștințelor – teste tip grilă pe suport de hârtie, răspunsuri în timp real pe suport electronic ș.a. – alături de evaluările clasice de tip scris / verbal. Acestea din urmă își pastrează un rol preponderent,

datorită provocării pe care o adresează studentului de a acumula și valorifica cunoștințe și abilități de comunicare, ce se dovedesc la fel de importante ca și cele de specialitate.

4.2.2. Drepturi și obligații ale studenților

Evaluarea studenților poate fi considerată echitabilă, corectă și fiabilă. Drepturile și obligațiile studenților sunt reglementate și făcute publice la toate ciclurile de studii. Evaluarea studenților se face după criterii publicate în prealabil (punctare, participări la lucrări practice, laboratoare, elaborare de referate, studii, etc.) și comunicate în mod explicit și particularizat de titularul disciplinei la începutul fiecărui semestru.

Evaluarea la probele înregistrate poate fi contestată formal de student atât la titularul cursului, cât și la decanat. Sunt create mecanismele oficiale prin care se asigură cerința ca standardele și criteriile pentru evaluarea studenților să fie aplicate constant și echitabil.

Evaluarea calitativă a studenților se realizează pe baza mai multor criterii de calitate, dintre care cele mai importante se referă la:

- cunoștințele și abilitățile de care dispun;
- eforturile depuse în timpul procesului de învățământ;
- participarea la activitățile didactice;
- motivațiile, implicarea și atitudinea față de instruire;
- progresul obținut pe parcursul studiilor.

Evaluarea studenților se realizează prin:

- utilizarea grilelor de apreciere;
- verificarea pe parcurs;
- verificarea sub forma examenelor și colocviilor;
- chestionarele;
- interviurile ș.a.

În vederea respectării cerințelor de transparență față de activitatea studenților, atât pe parcursul anilor de studii, cât și la finalizarea acestora, prin examenele de licență/master/doctorat, după caz, se urmărește încadrarea în prevederile Regulamentului privind examinarea și notarea studenților și ale Regulamentului privind organizarea și desfășurarea examenelor de finalizare a studiilor în învățământul superior.

Evaluarea studenților

Studenții sunt evaluați în baza unor criterii, principii și proceduri speciale. La începutul cursului, studentul este anunțat despre termenele, strategiile și criteriile de evaluare.

Procedurile de evaluare:

- sunt astfel create încât să fie cuantificabile în termeni de rezultate de învățare și obiective ale programelor de studii;

- sunt apropiate ca stil și scop: diagnostice, formative sau sumative;
- sunt clare pentru angajatori;
- sunt executate de persoane competente;
- sunt executate, unde este posibil, de către mai multe cadre didactice;
- iau în considerare consecințele posibile ale evaluării;
- reflectă reguli clare vizavi de absențele studenților, concedii de boală sau transferuri;
- demonstrează siguranța că evaluările sunt obiective;
- dovedesc acuratețe.

4.2.3. Sistemul creditelor transferabile

USPEE „C.Stere” a finalizat implementarea sistemului de credite transferabile (ECTS) și elaborarea unui regulament propriu, respectiv un Ghid de credite transferabile pentru ciclul de studii de licență și masterat, în care sunt readaptate criteriile ECTS în conformitatea cu precizările M.E.C.T.S.

Numărul de credite alocate este justificat de cumulul mai multor criterii: evaluarea disciplinei, a bibliografiei și a numărului de ore de lucru repartizate pentru studiu individual, considerate necesare pentru însușirea corespunzătoare a cunoștințelor .

4.3. Evaluarea corpului didactic

4.3.1. Generalități

Analiza calității corpului didactic are în vedere cerințele calitative pe care facultatea le are față de cadrele didactice, și anume:

- competențele pe domenii și specializări;
- calificările didactice;
- metodele și tehnicile folosite în activitatea didactică;
- competențele manageriale;
- implicarea în procesul de învățământ;
- disponibilitățile în comunicarea cu studenții;
- orientarea către comunitatea academică externă.

Evaluarea cadrelor didactice în USPEE „C.Stere” are un caracter deschis, onest și formativ. Fiecare cadru didactic este evaluat anual de către directorul de departament.

Datele statistice referitoare la evaluarea cadrelor didactice din cadrul facultății sunt comunicate Consiliului facultății și Senatului, sinteza lor fiind publicată în rapoarte.

Datele privitoare la asigurarea calității personalului didactic sunt disponibile pentru comisiile de evaluare externă.

4.3.2. Formele de evaluare a corpului didactic

Componentele sistemului de evaluare internă

Formele de evaluare internă a calității corpului didactic sunt: autoevaluarea, evaluarea realizată de către directorul de departament, evaluarea de către colegi, evaluarea de către studenți;

- autoevaluarea cadrului didactic se realizează pentru necesități de uniformitate în conformitate cu regulamentul elaborat în acest scop. Astfel, autoevaluarea personalului didactic se face pe baza standardelor interne, prezente în fișele de autoapreciere și a grilelor interne de punctaj, în conformitate cu formularul fișei de autoapreciere aprobat de Universitate.

Această fișă evidențiază îndeplinirea criteriilor de performanță de către cadrul didactic, printre cele mai importante criterii regăsindu-se: în edituri de prestigiu, publicarea de manuale universitare, tratate, monografii; lucrări științifice tipărite în publicații de specialitate; publicarea de caiete de lucrări practice, îndrumătoare; încheierea de contracte de cercetare științifică (în ultimii 5 ani); publicarea de lucrări științifice; premiarea de cărți și de lucrări științifice.

- evaluarea realizată de către directorul de departament, în conformitate, de asemenea, cu metodologia elaborată în acest scop. Această evaluare se va face pe baza unui format standard de evaluare multicriterială cu referire distinctă la:

- predare;
- cercetare;
- implicarea în activitățile catedrei sau facultății;
- gradul de răspândire a informațiilor cultural - științifice.

- evaluarea de către colegi se desfășoară, de asemenea, potrivit unui regulament elaborat la nivelul universității. În acest scop a fost implementat un formular de evaluare colegială, care se completează benevol.

- evaluarea de către studenți, care este considerată una dintre metodele cele mai relevante de analiza a calității activității desfășurate de cadrele didactice în conformitate cu cerințele beneficiarilor, fie aceștia studenți sau mediul de afaceri.

În acest scop au fost realizate formulare standardizate, aprobate de Consiliul facultății și Senat, care se completează periodic de către studenți, în general la finele cursului, și care sunt prelucrate statistic pentru a fi folosite în evaluare. Formularele nu sunt concepute să conțină judecăți globale, ci constatarea unor stări de lucruri, cu aprecieri asupra unor aspecte precise.

În scopul asigurării unei necesare obiectivități în aprecierea componentelor de evaluare, Consiliul internă pentru evaluarea cadrelor didactice formulează recomandări personalizate și confidențiale, în conformitate cu criteriile stabilite prin Metodologia de evaluare internă.

4.3.3. Evaluarea corpului didactic efectuată de studenți

Un rol esențial în scopul îmbunătățirii activității didactice a corpului profesoral și în adoptarea unor decizii de personal îl poate juca feed-back-ul oferit de studenți.

În acest scop a fost elaborat un model de chestionar adresat studenților, „Chestionarul privind evaluarea activității didactice de către studenți” care, în calitate de respondenți nenominalizați, sunt solicitați să noteze calitatea principalelor aspecte legate de predarea cursului pe o scară cu cinci calificative - nivel foarte bun, excelent, nivel bun, nivel mediu, satisfăcător acceptabil, necesită îmbunătățiri semnificative. Aprecierea studenților vizează:

- obiectivele, intențiile cursului/seminarului/laboratorului; performanțele așteptate de la studenți sunt transmise acestora cu claritate la primul curs/seminar etc.;
- limbajul profesional-științific utilizat de către profesor este accesibil, înțelegerea lui este facilitată de explicații, exemple și demonstrații concludente;
- cursul/seminarul/laboratorul, prin organizare și funcționare, învață studentul să gândească, promovează capacități intelectuale generale și specifice domeniului;
- dacă în cadrul cursului/seminarului/laboratorului, se utilizează eficient timpul, iar ritmul de parcurgere a materiei sprijină înțelegerea și reținerea noilor informații;
- conținutul cursului/seminarului/laboratorului are un caracter organizat, sistematic și coerent, arhitectura internă este evidentă;
- cursul/seminarul/laboratorul promovează metode activ - participative, centrate pe student (implicarea studentului în procesul de predare-învățare, dialog euristic, rezolvarea de situații problematice, simulări, activități pe microgrupuri, proiecte de cercetare etc.);
- stilul de predare și conținutul utilizat sunt atractive, interesante, stimulează dorința de cunoaștere în domeniul considerat;
- cursul/seminarul/laboratorul utilizează cu succes diferite mijloace moderne de instruire (retroproiector, videoproiector, calculator etc.);
- experiențele de cunoaștere profesională ale studenților, cunoștințele, deprinderile și competențele dobândite au crescut considerabil prin acest curs/seminar/laborator;
- profesorul acceptă și încurajează întrebările studenților, punctele de vedere alternative, critica constructivă și soluțiile personale;
- probele de evaluare utilizate sunt centrate pe aspectele importante ale disciplinei de studiu;
- studierea disciplinei, pregătirea pentru examen au "acoperire" în resursele de învățare recomandate (prelegeri, suporturi de curs, bibliografie);

De asemenea, studenții sunt încurajați să își evalueze propriile performanțe și pe cele ale colegilor, să analizeze și să ofere soluții de îmbunătățire atât a predării și realizării activităților asistate, cât și în ceea ce privește comportamentul tuturor celor implicați în actul de educație.

Evaluarea activității profesionale a studenților este corectă, nepărtinitoare, reflectă stadiul real și nivelul de dezvoltare profesională al fiecărui student.

5. Achiziții și furnizare de servicii către studenți/masteranzi

5.1. Patrimoniul universității

A. Resursele materiale

Universitatea are în proprietate o clădire. În acest imobil funcționează următoarele spații de învățământ: Sala Senatului, săli de curs, săli de seminar, laboratoare, bibliotecă, teren de sport. Birouri pentru Rector, Prorectori, Decanate, Catedre, birouri de administrație etc.

USPEE „C.Stere” se încadrează în standardele impuse de Ministerul Educației privind spațiile de învățământ.

După cum rezultă din actele de inventar existente la serviciul Contabilitate, laboratoarele sunt dotate conform standardelor specifice.

B. Activitatea financiară a universității este organizată pe principiul nonprofit și al autofinanțării. Universitatea poate avea ca surse principale de venituri numai pe cele rezultate din activități nonprofit și anume taxele de înscriere, de școlarizare și de reexaminare ale studenților, contribuții ale membrilor și ai foștilor membri ai comunității academice a universității, donații și legate, orice alte forme de sponsorizare oferite de persoane fizice sau juridice, din țară și din străinătate.

5.2. Serviciile de bibliotecă

Biblioteca USPEE „C.Stere” are un personal format din 1 bibliotecar cu studii superioare. Universitatea dispune de o sală de lectură.

Biblioteca USPEE „C.Stere” este dotată cu fond de carte de profil de specialitate și cu abonamente la periodice naționale și străine.

Din periodicele străine care au intrat în ultimii ani în colecțiile bibliotecii amintim: Revue Générale de Droit International public; Revista Națională de Drept, Moldoscopia, Noosfera, Analele științifice ale USPEE „C.Stere”; Revista Română de Drept Privat; Revista Moldovenească de Drept Internațional; Revista Română de Sociologie, Revista Română de Dreptul Mediului, Dreptul etc.

În bibliotecă au intrat și publicații provenite din diverse donații de la cadrele didactice din Universitate, de la diferite edituri (Litera, Hamangiu, Cartier, C.H.Beck, Universul juridic, Lumina Lex), din schimburi interbibliotecare cu alte universități (Universitatea „Aleco Russo” din Bălți, Universitatea „B.P.Hașdeu” din Cahul, Universitatea de Stat din Moldova etc.), teze de doctorat după susținerea în cadrul universității noastre. Ca urmare a relațiilor strânse cu diverse instituții (Biblioteca Națională, Facultatea de Drept a Universității Libere Internaționale din Moldova, Institutul European din România, Asociația Română de Drept Umanitar, Asociația de Drept Internațional și Relații Internaționale, etc.) s-au primit publicații de valoare necesare documentării utilizatorilor noștri.

În cadrul colaborării cu editura Oxford University Press, care a avut o expoziție de carte străină în incinta Universității, biblioteca a primit o donație de carte.

La sfârșitul anului universitar 2013 biblioteca deținea un număr suficient de suporturi de curs pentru desfășurarea procesului de studii.

Prin intermediul rețelei INTERNET, biblioteca oferă utilizatorilor conectarea la baze de date naționale și internaționale de nivel academic. De curând s-a achiziționat programul Lexis-Nexis, care asigură accesul la o informație pertinentă de cel mai înalt nivel. Baza de date cuprinde cca. 500 de titluri de periodice și legislație străină.

Trebuie menționată preocuparea Universității pentru extinderea bibliotecii proprii, prin crearea unor spații noi, moderne, sală de lectură multimedia, pentru asigurarea accesului rapid al studenților la fondul de carte. În același timp, s-a dezvoltat catalogul alfabetic, elaborându-se fișe pentru autori, coordonatori și titluri de publicații în paralel cu catalogul sistematic pe domenii, astfel încât biblioteca să răspundă, prin structură, funcționalitate și serviciile oferite, cerințelor diverse și complexe de studiu, informare și documentare.

Subliniem și faptul că USPEE „C.Stere” este fondator a patru reviste științifice:

1. Revista Națională de Drept;
2. Revista Dreptul;
3. Revista Noosfera;
4. Revista Moldoscopie.

5.3. Dotarea cu tehnica de calcul

În USPEE „C.Stere” dotarea cu periferice și calculatoare cuprinde: calculatoare; imprimante; videoproiectoare. Această dotare este repartizată în locațiile de studiu sau operaționale. Astfel, în clădirea Universității funcționează:

- laboratoare de informatică și de criminalistică;
- biblioteca Universității;
- secretariatele facultăților, spațiile catedrelor, decanatele facultăților și birourile conducerii

Universității, care dispun de calculatoare conectate la Internet, imprimante și copiatoare.

Fluxul informațional al USPEE „C.Stere” este organizat într-un sistem informatic integrat, dotarea USPEE „C.Stere” cu hardware și software fiind monitorizată și adaptată permanent la necesitățile procesului de învățământ.

Pe acest principiu se realizează evidența la zi a bazei de date a sistemului informatic, prin interacțiunea dintre decanate, secretariat, cadre didactice și administratorul de sistem în calitate de coordonator. Sistemul informatic este conceput astfel încât să furnizeze permanent posibilitatea

colectării, prelucrării și analizei datelor și informațiilor relevante pentru evaluarea și asigurarea instituțională a managementului calității.

6. Resurse umane

6.1. Personalul didactic

Facultățile USPEE „C.Stere” dispun de un corp profesoral adecvat misiunii asumate, caracterizat prin prestigiu profesional și didactic, cu o bogată experiență practică

Cadrele didactice titulare au contracte de muncă încheiate pe perioadă nedeterminată, iar cele care ocupă posturi de preparator și asistent au pregătire pedagogică atestată. Cadrele didactice au primit aprobarea Senatului pentru această activitate desfășurată la USPEE „C.Stere”.

Facultățile USPEE „C.Stere” se încadrează, din punctul de vedere al resurselor umane, în standardele generale și specifice aprobate de Centrul Național pentru Atestare și Acreditare.

În toate facultățile, funcțiile de decan, șef de catedră și secretar științific al facultății sunt reprezentate de cadre didactice cu titlul de profesor sau conferențiar universitar, iar titularii de disciplină au titlul științific de doctor sau sunt doctoranzi în domeniul disciplinelor din postul pe care îl ocupă.

Recrutarea personalului didactic sau administrativ se face potrivit legii și există garanția că, în ceea ce privește candidații, nu se practică niciun fel de discriminări legate de opinii, disabilități, sex sau apartenență la anumite grupuri socio – culturale.

Formarea și dezvoltarea profesională a salariaților reprezintă o constantă pentru promovarea personalului didactic sau administrativ.

6.2. Personalul de conducere și administrativ

Personalul de conducere, administrativ de execuție :

- personalul de conducere, format din rector, prorector, decani, secretari științifici și directori de departament și-au îndeplinit în bune condiții obligațiile specifice funcției și au reușit să mobilizeze întregul colectiv pentru desfășurarea unei activități didactice, de cercetare și perfecționare profesională corespunzătoare.

- personalul administrativ de execuție, reprezentat de secretariatele facultăților și de responsabilul cu întreținerea și dezvoltarea sistemului informatic al universității au fost, de asemenea, implicați într-un proces de perfecționare profesională prin realizarea reconfigurării și modernizării sistemului informatic din dotare;

- personalul din compartimentul contabilitate-financiar urmărește cu strictețe reglementările în vigoare privind înregistrarea elementelor de patrimoniu și a elementelor de venituri și cheltuieli, preocupându-se, totodată, de elaborarea și execuția bugetului universității.

6.3. Motivarea personalului

Motivarea personalului USPEE „C.Stere” se realizează pe mai multe căi, printre care:

- corelarea veniturilor salariale cu variația realizată și/sau prognozată a ratei inflației;
- generarea de venituri suplimentare pe calea unor activități de cercetare contractuală (granturi, contracte, publicații etc.).

7. Transparența în actul educațional

Populația țintă a USPEE „C.Stere” poate beneficia de informațiile necesare pentru a primi statutul de student/masterand la programele de studii acreditate sau autorizate provizoriu, utilizând site-ul universității, permanent actualizat de departamentul IT.

În vederea sprijinirii studenților cu informațiile necesare desfășurării în bune condiții a procesului de învățământ/cercetare/abilitați practice etc. funcționează un Birou pentru informarea, orientarea și consilierea profesională a studenților.

Planurile de învățământ sunt detaliate (caracterul disciplinelor, numărul orelor de curs și de seminar, formele de evaluare, condiționările) atât pe site-ul universității, cât și la avizierele.

Studenții/masteranzii pot să se informeze despre rezultatele obținute la examene, prin accesarea codificării proprii, de pe platforma e-Learning a universității, în termen de 5 zile de la susținerea probelor de evaluare.

7.1. Informații privind admiterea

Informarea publicului și cu precădere a grupurilor țintă, se realizează preponderent pe două căi:

- prin broșuri și pliante/flyere de prezentare a ofertei educaționale;
- prin actualizarea web-site-ului a universității, cu date referitoare la admitere.

Admiterea este organizată pe principiile echității, relevanței, fiabilității, accesibilității și transparenței.

Transparența admiterii este asigurată prin publicarea conform calendarului admiterii în două etape, în urma selecției stabilite de calculator.

Candidații beneficiază de consiliere în vederea completării fișei de înscriere, inclusiv în ce privește alegerea specializării. Înscrierea se finalizează cu o săptămână înaintea deschiderii anului universitar. Dacă există contestații referitoare la admitere sau solicitări de modificare a repartizării pe grupe, ele se soluționează în săptămâna premergătoare acesteia, înaintea începerii anului universitar. Se afișează candidații admiși ca rezultat al concursului de dosare și se comunică grupele de studiu în care au fost încadrați.

7.2. Informarea studenților

Studentii sunt informați asupra sistemului de notare și despre criteriile de promovare atât din pliantele existente la facultate/universitate, cât și de pe site-ul universității.

Astfel, în Regulamentul privind sistemul de credite transferabile, care este adus la cunoștința candidatului îndată ce acesta a dobândit calitatea de student, se stipulează prin credit transferabil se înțelege etalonul de măsură a volumului muncă necesar pentru promovarea unei discipline prin: participări la cursuri, seminarii, lucrări laborator, proiecte, examene și alte forme verificare finală, activități practice studiu individual, scopul creditelor nefiind acela măsura calitatea învățării, aceasta din urmă exprimandu prin notă sau calificativ.

Creditele transferabile reprezintă o recunoaștere a rezultatelor obținute de studenți, acordată Consiliul Europeană în scopul transferării notelor în sistemul local alt sistem, cu condiția ca acestea două să fie suficient descrise

8. Relațiile USPEE „C.Stere” cu mediul universitar și cel socio-economic

8.1. Activitatea de cercetare

Politica de cercetare în universitate, principalele teme de cercetare, impactul asupra procesului de învățământ

Pentru asigurarea unui nivel calitativ ridicat în domeniul cercetării științifice, la nivelul USPEE „C.Stere” a fost înființat Centrul de Studii Juridice care are ca atribuții următoarele:

- elaborarea strategiei de cercetare științifică a USPEE „C.Stere” pe termen scurt și mediu. Aceasta este aprobată apoi de către Senat;
- dezbateră programelor de cercetare științifică prioritare;
- dezbateră raportului anual al activității de cercetare științifică al USPEE „C.Stere”;
- urmărirea operativă a activității de cercetare științifică;
- evidența activității de cercetare științifică, inovație și transfer tehnologic;
- diseminarea informațiilor referitoare la calendarul competiției granturilor și contractelor naționale;
- actualizarea datelor pentru elaborarea rapoartelor către forurile tutelare și Senatul Universității și a rapoartelor operative;
- sprijinirea organizării simpozioanelor;
- promovarea și elaborarea de materiale publicitare privind activitatea de cercetare științifică;
- ținerea evidenței pe pagina web a activității de cercetare științifică;
- activități de prospectare a agenților economici, a pieței cercetării la nivel local, regional, național și chiar extern în vederea stabilirii necesităților de cercetare;

- studenții sunt încurajați să continue activitatea de cercetare pe care o încep în cadrul lucrării de licență prin încadrarea acesteia într-o temă de cercetare angajată în cercul de cercetare științifică studentescă sau al cadrelor didactice, precum și în tema de finalizare a studiilor de masterat.

Domeniile de cercetare în care se regăsesc, în principal, temele ce fac obiectul contractelor de cercetare și dezvoltare, fie acestea încheiate cu instituții publice sau cu entități din sectorul privat sunt:

- drept civil și comercial;
- dreptul penal și dreptul contravențional;
- raporturile de afaceri;
- integrarea europeană
- operațiunile de menținere a păcii;
- analiză și prognoză macroeconomică și/sau sectorială;
- management intern și internațional;
- armonizarea metodologiei și procedurilor specifice cu cele europene;
- politici financiare: piața monetară, piața de capital, piața asigurărilor;
- politici fiscal-bugetare interne și comunitare;
- strategii de dezvoltare economico-socială în economia reală ș.a.

8.2. Relațiile Universității cu alte entități: priorități cu impact asupra procesului de învățământ

Relevanța activității de cercetare științifică desfășurate în cadrul USPEE „C.Stere” se poate aprecia prin numărul de publicații originale, lucrări prezentate la manifestări științifice naționale și internaționale, prin cărțile și tratatele publicate, prin contractele de cercetare și granturile obținute.

Universitatea susține, cu aprobarea Senatului și în limita fondurilor alocate activității de cercetare, apariția Revistei Naționale de Drept (acreditată CNAAB, categoria B) și Analele Științifice USPEE „C.Stere”.

Un cadru propice de valorificare a rezultatelor cercetării îl reprezintă Conferința Studentescă Anuală Inter-universitară organizată de USPEE „C.Stere”, cu denumirea „Importanța activității de cercetare și inovare în procesul de formare a tinerilor specialiști” .

Cadrelor didactice pot participa în numele USPEE „C.Stere” și la alte manifestări științifice naționale și internaționale.